

ת"פ 10404/07/19 - מדינת ישראל נגד גנימה ראיד

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 10404-07-19 מדינת ישראל נ' ראיד

לפני בעניין:	כבוד השופטת, סגנית הנשיא טל אוסטפלד נאוי מדינת ישראל המאשימה ע"י ב"כ עוה"ד כרמל קדור
נגד הנאשם	גנימה ראיד ע"י ב"כ עוה"ד טוויל חליל

גזר דין

עובדות ורקע

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, בביצוע 15 עבירות לפי סעיף 117(ב1) **לחוק מס ערך מוסף**, התשל"ו-1975 (להלן: "**החוק**") וב- 7 עבירות של ניכוי מס תשומות מבלי שיש לו לגבי מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס - עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק.

2. על פי עובדות כתב האישום, בשנים 2014-2015 היה הנאשם רשום כעוסק המורשה בחברת "עתיד ירוק עבודות גינון גדרות תאורת גן והשקיה".

על פי עובדות **האישום הראשון**, הוציא הנאשם לחברת אמרא ייזום והשקעות ולחברת ב.ב. ייזום בע"מ 15 מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס על שם "עתיד ירוק עבודות גינון גדרות תאורת גן והשקיה", מבלי שעשה או התכוון לעשות עסקאות. סכום החשבוניות הכוזבות הסתכם ב- ₪ 2,438,349 והיקף המס הגלום בהן עמד על 341,129 ₪.

על פי עובדות **האישום השני**, בשנת 2015 ניכה הנאשם ב-7 הדו"חות התקופתיים אותם הגיש למנהל מע"מ ע"ש "עתיד ירוק עבודות גינון גדרות תאורת גן והשקיה", מס תשומות בסך של 2,329,293 ₪, מבלי שהיו לו מסמכים כדין, כאמור בסעיף 38 לחוק. הנאשם התבקש לשחזר את ספרי הנהלת החשבונות שלו, אולם לא עשה כן.

רישום פלילי

3. הנאשם נעדר עבר פלילי.

הסכמות הצדדים

4. במסגרת הסדר הטיעון שבין הצדדים, כתב האישום תוקן והנאשם הופנה לשירות המבחן לקבלת תסקיר בעניינו, אך לא גובשו הסכמות עונשיות.

ראיות ההגנה לעונש

5. הוגשו לעיוני מסמכים מטעם ההגנה כדלקמן: מסמך רפואי (נ/1) ממנו ניתן ללמוד על מצבו הרפואי הלקוי של הנאשם; תעודת הוקרה מטעם עיריית רעננה (נ/2);

תסקיר שירות המבחן

6. מהתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם עולה כי מדובר במי שהוא כבן 54, גרוש מזה כ-6 שנים, ללא ילדים, מתגורר עם אמו בבית משותף ועובד כמעצב גינות מזה כ-20 שנה. הנאשם מסר כי הוא פעיל פוליטית וחברתית, מתנדב במקומות רבים ובעיקר בעיר מגוריו. הנאשם מסר עוד כי סיים 12 שנות לימוד, כאשר החל לעבוד בגיל 16 ומזה כ-20 שנה עובד בתחום הגינות בתפקיד מעצב גינות.

בהתייחס הנאשם לעבירות בהן הורשע, ניכר כי קיבל אחריות חלקית למעשיו ולצד זאת, הביע חרטה וביטא הבנה להשלכות מעשיו וחומרת מעורבותו בעבירות. הנאשם התמקד בהצגת עמדה קורבנית ביחס למעורבותו בעבירות והסביר כי חברו עבד אצלו כקבלן משנה בפרויקטים שונים בתחום הגינות והנאשם הוציא עבורו חשבוניות על רקע מצוקתו הכלכלית אותה עת. הנאשם צמצם ממעורבותו בעבירה בכך שלא ידע כי מדובר בחשבוניות כוזבות וטען כי נוצל על ידי אחרים.

הנאשם ציין כי פעל באופן זה לאחר שפנה לקבלת הכוונה ועזרה מדמויות בסביבתו ולא נענה. עוד ציין כי טרם הגיש בקשה לפשיטת רגל ומשהוצע לו להשתלב בהליך טיפולי על מנת לסייע בידו להתארגן ולטפל בקשייו, שלל נזקקות טיפולית.

בבוא שירות המבחן להעריך את מצבו של הנאשם, בחן את גורמי הסיכון להישנות התנהגות עבריינית ואת גורמי הסיכוי לשיקום. במסגרת הערכה זו בחן שירות המבחן את קושי הנאשם בקבלת אחריות מלאה, הקושי בהתמודדותו עם מצב כלכלי, נטייתו לעמדה קורבנית ושלילת נזקקות טיפולית. כן בחן שירות המבחן את אופי העבירה שביצע וחומרתה. מנגד, עמד שירות המבחן על עובדת היותו נעדר עבר פלילי, בחן את יציבותו התעסוקתית, חלופי הזמן ונכונותו לשאת בתוצאות מעשיו. בסופו של יום, בהיעדר המלצה טיפולית, המליץ שירות המבחן כי ייגזר על הנאשם עונש מאסר בעבודות שירות.

טענות הצדדים

טיעוני המאשימה

7. במסגרת טיעוניה לעונש הפנתה המאשימה לערך המוגן ולחומרה הרבה שיש לייחס לעבירות כלכליות ולעבירות המס בפרט. מדובר בעבירה הפוגעת בביטחון הכלכלי של הציבור, בערך השוויון ובנשיאה בנטל המיסים.

8. בהתייחס לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה ציינה המאשימה את סכום המחדל הכולל העומד על 2,670,422 ₪, כאשר לא שולם דבר כנגדו. המאשימה טענה כי אי הסרת מחדל מהווה נסיבה לחומרה והפנתה לפסיקה.

המאשימה הדגישה כי הנאשם פעל באופן מחושב ושיטתי, הפיץ 15 חשבוניות כוזבות וניכה ב-7 דו"חות שהגיש-תשומות בהיעדר מסמכים, כאשר אין המדובר בפעילות מזדמנת או חד פעמית, אלא הפעילות נמשכה כשנה וחצי. המאשימה הדגישה את השיטתיות שבביצוע העבירות על ידי הנאשם בהיותו מבצע העבירות באופן בלעדי, בהיותו מחולל העבירה, היוזם והדגישה את המניע הכלכלי העומד ביסוד העבירה.

9. המאשימה סבורה כי יש להעמיד את מתחם העונש ההולם בין 18 חודשי מאסר ל-36 חודשים, לצד מאסר מותנה וקנס בטווח הנע בין 5 אחוזים ועד 10 אחוזים מסכום המחדל. המאשימה הגישה פסיקה לתמיכה בעתירתה.

10. בהתייחס המאשימה לנסיבות הנאשם עצמו ציינה כנסיבה לחומרה את אי הסרת המחדל ואי ריפוי הנזק שנגרם לקופת המדינה. מכך, טענה כי ניתן ללמוד על אי נטילת האחריות הלכה למעשה. עוד ציינה את הודאת הנאשם במיוחס לו, החיסכון בזמן השיפוטי והיעדר עברו הפלילי. המאשימה ביקשה כי בית המשפט לא יאמץ את המלצות שירות המבחן שאינן עולות בקנה אחד עם מדיניות הענישה, והוסיפה כי עולים מהתסקיר פרמטרים לחומרה, ביחס להתנהלותו של הנאשם.

11. בשקלול הדברים, עתרה המאשימה לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל, ברף הגבוה של המתחם, לצד מאסר מותנה וקנס בין 5 אחוזים ועד 10 אחוזים מסך המחדל.

12. באשר למשך הזמן שחלף מאז ביצוע העבירות בשנת 2014 ועד להגשת כתב האישום בשנת 2019, ציינה המאשימה כי המאשימה לא שקטה על שמריה וביצעה פעולות חקירה, בדיקה מודיעינית והשלמות חקירה.

טיעוני ההגנה

13. הסניגור טען כי בבסיס ביצוע העבירות טעות שעשה הנאשם כאשר אין מדובר במי המעורב בפלילים. הסניגור הדגיש וטען כי יש להבדיל בין רצון ותכנון מראש, לבין מי שנפל קורבן לאחר שניצל אותו- כנאשם.

14. הסניגור הוסיף את הודאת הנאשם במיוחס לו, נטילת האחריות והתייחס למצבו המשפחתי של הנאשם, אשר לפני כשלוש שנים חזר לביתו וגילה כי הוא נותר ריק לאחר שאשתו ברחת עם אחר.

15. כיום, ציין הסניגור, הנאשם מקדיש מזמנו לטיפול בגנים ציבוריים ועובד מדי פעם עם אחיו, באופן מזדמן. הסניגור הדגיש כי הנאשם מביע חרטה וכן כי עברו מעל שבע שנים מאז ביצוע העבירות לאחר שהמאשימה

השתתה משך 5 שנים עד שהגישה את כתב האישום.

16. עוד הדגיש הסניגור כי הנאשם מנהל חיים נורמטיביים, לא הסתבך בפלילים בשנית ומבקש לפנות לדרך השיקומית.

17. בנסיבות אלה עתר הסניגור להטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, והפנה לפסיקה.

דין והכרעה

18. במעשיו פגע הנאשם בהכנסות המדינה ממיסים ובערך השוויון שבין משלמי המיסים. להימנעות מתשלום מס השפעה רחבה על נזקים אדירים הנגרמים לכלכלת המדינה, וליכולתה לספק את השירותים להם זכאי כל אזרח.

יפים לעניין זה דברי בית המשפט העליון ברע"פ 9004/18 מאיר יצחקי נ' מ"י (31.12.18):

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל".

19. בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות מלמדת כי במהלך כשנה וחצי, הגיש הנאשם 15 חשבוניות פיקטיביות וניכה מס תשומות מבלי שיש לגביו מסמך, בשבע הזדמנויות. בסך הכל מעל הנאשם בקופה הציבורית בסכום של כ-2,670,422 ₪. מעשים אלו בוצעו באופן שיטתי על ידי הנאשם, פגעו באופן מוחשי בערכים המוגנים, והובילו לנזק לקופת המדינה.

לא זו אף זו, הנאשם ביצע את העבירות ביוזעין ובכוונה, לשם בצע כסף בגין מצוקה כלכלית של חברו.

20. מידת הפגיעה בערכים המוגנים כאן היא ברף הגבוה בשים לב לסכום המחדל, לעובדה כי המחדל לא הוסר כך שהנזק שנגרם למדינה ולציבור, לא תוקן (רע"פ 7851/13 עודה נ' מ"י (25.10.2015) בפסקה 14), ובשים לב לכוונת הנאשם במודע להתחמק או להשתמט מתשלום המס. הנאשם אף לא ניסה להסדיר את החוב והצדיק מעשיו בכך שקיים אחר, המעורב יותר ממנו במעשים.

21. הענישה הנוהגת בעבירות אלה הנה רבה ומגוונת. אציג מספר פסקי דין בעבירות דומות שיש בכוחן להאיר את הענישה הנוהגת. ראו למשל:

א. רע"פ 3203/22 עפאנה נ' מדינת ישראל (17.5.22), המבקש והחברות כללו במסגרת הדיווחים

למע"מ כמס תשומות סכום של 2,514,808 ₪ באמצעות שימוש ב-94 חשבוניות פיקטיביות. המבקש והחברות הורשעו, בתום הליך הוכחות, בעבירות לפי סעיף 117(ב)(5) עם סעיף 117(ב1) לחוק, והנאשם הורשע גם בביצוע עבירה לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק. בגזר הדין, עמד בית משפט השלום על נסיבות ביצוע העבירה שעניינן פעילות מתוכננת למשך תקופה ארוכה, סכום הנזק שנגרם לקופת המדינה ואי הסרת המחדל. לצד זאת התייחס לשיהוי בהגשת כתב האישום, מבלי שהמאשימה הצביעה על טעם לכך. בית המשפט קבע את מתחם עונש הולם בין 12 ל-30 חודשי מאסר. בסופו של יום, בשים לב לכך שהמבקש לא נטל אחריות למעשיו ולא הסיר את המחדל נגזרו עליו 18 חודשי מאסר בפועל, לצד עונש מאסר מותנה וקנס בסך 70,000 ₪. ערעוריו של המבקש לבית המשפט המחוזי ולבית המשפט העליון, נדחו.

ב. רע"פ 9004/18 **מאיר יצחקי נ' מ"י** (31.12.18) הורשעו המבקשים לאחר שמיעת ראיות, בביצוע 55 עבירות של ניכוי מס תשומות ללא מסמך כדין, בסך כולל של 1,459,723 ₪. בית משפט השלום גזר על המבקש 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס בסך 120,000 ₪, ועל הנאשמת הוטל קנס בסך 100,000 ש"ח. בית משפט השלום עמד על מכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובכללן עברו הפלילי הנקי, הסרת המחדל, תרומתו לקהילה ולרווחתם של חיילי צה"ל וכן על מצבה הרפואי הקשה של רעייתו ותמיכתו בה. עוד התחשב בית משפט השלום בחלוף הזמן במהלכו לא בוצעו עבירות נוספות. בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו של המבקש וגזר עליו 12 חודשי מאסר בפועל נוכח חומרת העבירות וציין כי אין בחלוף הזמן וביתר נסיבותיו האישיות של המבקש כדי לפטור אותו מעונש מאסר מאחורי סורג ובריח.

ג. רע"פ 6781/18 **סלימאן סאמר בע"מ נ' מ"י** (1.11.18) המבקשים הורשעו, לאחר שמיעת ראיות, ב-36 עבירות לפי סעיפים 117(ב)(5) לחוק, כאשר המבקש הורשע אף בביצוע עבירה לפי סעיף 119 לחוק, ובעבירה לפי סעיף 117(א)(1) לחוק. סכום ניכוי התשומות ללא תיעוד כדין, עמד על 4,031,856 ₪. בית משפט השלום שקל לחומרה את טיב העבירות, שיטתיות ביצוען, התקופה הממושכת במהלכה בוצעו, עברו הפלילי של המבקש וכן את אי הסרת המחדל. מנגד שקל את המלצתו החיובית של שירות המבחן, נטילת האחריות וכלל הנסיבות האישיות. בסופו של יום נגזרו על המבקש 24 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך של 50,000 ₪. על החברה הוטל קנס בסך של 5,000 ₪ מאחר ולא הייתה פעילה.

בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המאשימה רק באשר לסכום הקנס, והעמידו על סך של 100,000 ₪. ערעורו של המבקש לבית המשפט העליון, נדחה.

ד. רע"פ 5253/17 **אשרף אבו סרייה נ' מ"י** (16.04.2018), המבקש הורשע בכך שבין החודשים אוגוסט שנת 2008 עד דצמבר שנת 2010, ניכה בדוחות התקופתיים שהגיש למע"מ-מס תשומות בסך של 1,589,961 ₪ בלא שהיו בידיו חשבוניות מס כדין. המבקש הורשע בביצוע 21 עבירות של ניכוי מס תשומות בלא שיש לגביו מסמך כאמור. בית משפט השלום השית על המבקש 16 חודשי מאסר, מאסר על תנאי וקנס בסך של 60,000 ₪. בגזירת הדין בית המשפט שקל לקולה את העובדה כי העבירות בוצעו ללא תחכום ומבלי שנעשה שימוש בחשבוניות מס פיקטיביות והתחשב בכך שהמבקש לא קיבל אחריות למעשיו והתנהל באופן שהאריך את ההליכים וירבלם. עוד הודגש כי המבקש לא הסיר את מחדליו וחוב המס שנוצר בשל מעשיו הוא חוב אבוד. ערעורו לבית המשפט המחוזי ובקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון נדחו.

ה. רע"פ 7779/15 **חברת כץ עבודות צבע בע"מ נגד מ"י** (31.1.16) נדון עניינם של המבקשים

שהורשעו, לאחר שהודו בביצוע עבירה של ניכוי מס תשומות מבלי שיש לכך מסמך מחייב, ובעבירה של מסירת דו"חות הכוללים ידיעות כוזבות, בגין כך שהשתמטו מתשלום סכום מס בסך 1,520,508 ₪. המחדל לא הוסר ובית משפט השלום שקל לקולה את הקריסה הכלכלית של המבקשים והשית על המנהל 20 חודשי מאסר וקנס בסך 30,000 ₪ ועל החברה הושת קנס בסך 100,000 ₪. ערעור לבית המשפט המחוזי ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחו.

22. עינתי בפסקי הדין אותם הגיש הסניגור לעיוני ומצאתי כי הם שונים מהעניין שלפניי. כך למשל בת"פ (ת"א) 13923-07-13 מ"י נ' בראונר ואח' (26.2.15), ת"פ (נת') 64149-03-19 מ"י נ' מסארוה (19.12.22), מדובר במי שהסירו את המחדל באופן מלא (בעניין בראונר, אף עוד טרם הגשת כתב האישום) ובכך תוקן הנזק שנגרם לקופת המדינה; בת"פ (נת') 9764-11-17 מ"י נ' תלג' (9.6.22) ובת"פ (ת"א) 25151-07-20 מ"י נ' רג'ואן (25.3.21) נקבע כי הנאשמים הם בבחינת "איש קש" אשר פעלו תחת הוראתו והנחייתו של אחר ובכך חלקם קטן יחסית; בת"פ (נת') 24588-06-20 מ"י נ' סבן (7.12.22) מדובר במי שהורשע בעבירות בדרגת חומרה פחותה יותר מאלה בהן הורשע הנאשם שלפניי.

23. **מכל המפורט, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 חודשי מאסר לבין 30 חודשים, לצד ענישה נלווית.**

24. בשיקולי לעונש לקולה, שקלתי את הודאתו של הנאשם בביצוע העבירות ואת החיסכון בזמנם של העדים. עוד שקלתי את העובדה כי אין לחובת הנאשם הרשעות קודמות בפלילים ואף מאז הוגש כתב האישום, לא ביצע עבירות נוספות. עוד שקלתי את מצבו הרפואי של הנאשם כפי שהוא עולה ממסמך נ/1, אשר אומנם אין בו כדי לאיין את עונש המאסר לחלוטין אך יש בו כדי לבסס התחשבות מסוימת. כמו כן שקלתי את תרומתו של הנאשם לקהילה כפי שעלה בתסקיר שירות המבחן ומסמך נ/2.

כל אלה מצדיקים ללא ספק התחשבות ממשית במצבו ובנסיבותיו של הנאשם ואיתור העונש המתאים לו ברף הבינוני של מתחם הענישה שנקבע, בשים לב למדיניות הענישה המתחייבת בעבירות מעין אלה, בהן מעמד הבכורה ניתן להרתעה ונוכח אי הסרת המחדל. כידוע, הסרת המחדל מבטאת הבעת חרטה וקבלת האחריות ר' את רע"פ 7851/13 עודה נ' מ"י (25.10.2015) (בפסקה 15)). בענייננו, הנאשם לא הסיר את המחדל ובנסיבות אלה, לא ניתן לומר כי הנאשם נוטל על עצמו את האחריות במלואה.

כמו כן, אזכיר כי גם שירות המבחן נמנע ממתן המלצה טיפולית בעניינו של הנאשם ואף נמנע מהעמדתו בצו מבחן, תוך ששירות המבחן מבהיר כי ללא מעורבות טיפולית במצבו של הנאשם, קיים סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק.

מושכלות יסוד הן כי המלצתו של שירות המבחן לעונש "אינה מחייבת את בית המשפט בבואו לגזור את דינו של הנאשם, אלא כשמה כן היא - המלצה שנועדה לסייע במלאכת הטלת ענישה, אשר נעשית בהתאם למכלול השיקולים הרלוונטיים, לרבות נסיבות ביצוע העבירה ומדיניות הענישה הנוהגת" (ר' לעניין זה את עפ 2260/22 פלוני נ' מ"י (18.7.22)) אבהיר כי בענייננו, המלצת שירות המבחן לפיה יש לגזור על הנאשם עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, אינה מתיישבת כלל עם מדיניות הענישה הנוהגת ועם חומרת המעשים, ואף לא קיים טעם המצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, משאף שירות המבחן לא הצביע על כך שהנאשם השתקם או יש סיכוי כי ישתקם. אדרבה. שירות המבחן הבהיר כי בהיעדר מעורבות טיפולית, קיים סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק. בנסיבות אלה, לא מצאתי לקבל את המלצת

שירות המבחן להטלת עונש מאסר בדרך של עבודות שירות.

25. זאת ועוד, למכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם מצטרף שיקול נוסף לקולה-חלוף הזמן. בפסיקת בית-המשפט העליון נקבע, כי "שיהוי ממושך של רשויות התביעה בהגשת כתב אישום עשוי להביא להקלה בעונש, בהתחשב, בין היתר, במשך השיהוי וטעמיו, בחומרת העבירה וטיבה, בנזק שנגרם לנפגע העבירה ובתרומת התנהלותו של הנאשם לעיכוב" (ר' לעניין זה את ע"פ 4603/17 אדרי נ' מ"י (16.7.19) בפסקה 33) .

בעניינו מדובר בתקופה של כחמש שנים מאז ביצוע העבירות ועד למועד הגשת כתב האישום. אומנם, לא ניתן להגדיר תקופה זו שיהוי בלתי סביר, ואולם יש ליתן לתקופה ממושכת זו משקל בגזירת הדין ויש בעצם קיומה כדי להקל בעונשו של הנאשם באופן משמעותי ולקבוע כי עונשו של הנאשם יעמוד ברף הנמוך של המתחם.

סוף דבר

26. נוכח כל האמור לעיל הנני גוזרת את העונשים הבאים:

- א. מאסר לתקופה של 18 חודשים.
 - ב. מאסר לתקופה של 10 חודשים והנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, כל עבירת מס.
 - ג. קנס בסך ₪ 100,000 או 100 ימי מאסר תמורתו.
- הקנס ישולם ב-50 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1.4.23 וב-1 לחודש שלאחריו. באם תשלום אחד מן התשלומים לא יפרע במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז כחוק.

ניתן היום, כ"א שבט תשפ"ג, 12 פברואר 2023, במעמד ב"כ הצדדים לרבות הנאשם.